

Sygn. akt I C 978/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Płocku, Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący sędzia Radosław Jeznach

Protokolant sekr. sąd. Damian Gołębiowski

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2021 r. w Płocku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. S. – małoletniej reprezentowanej przez przedstawicieli ustawowych K. K. (1) i T. S.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna w W.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie, rentę i ustalenie

1. zasądza na rzecz powódki A. S. od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. tytułem zadośćuczynienia kwotę 424 000,00 zł (czterysta dwadzieścia cztery tysiące złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 04 lipca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty – ponad wypłaconą w toku postępowania likwidacyjnego tytułem zadośćuczynienia kwotę 176 000 zł (sto siedemdziesiąt sześć tysięcy złotych), przy czym zastrzega, że uiszczenie na rzecz powódki zadośćuczynienia przyznanego w wyroku Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 22 czerwca 2015 r., sygn. akt (...), w kwocie 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) od sprawcy zdarzenia wywołującego szkodę, zwalnia od odpowiedzialności pozwanego do wysokości uiszczonej tytułem zadośćuczynienia kwoty;

2. oddala w pozostałym zakresie powództwo o zadośćuczynienie;

3. zasądza na rzecz powódki A. S. od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. tytułem odszkodowania :

a) kwotę 12 488,15 zł (dwanaście tysięcy czterysta osiemdziesiąt osiem złotych piętnaście groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 04 lipca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

b) kwotę 46 084,20 zł (czterdzieści sześć tysięcy osiemdziesiąt cztery złote dwadzieścia groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 11 lipca 2018 r. do dnia zapłaty,

c) kwotę 17 896,00 zł (siedemnaście tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt sześć złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty;

4. oddala w pozostałym zakresie powództwo o odszkodowanie;

5. zasądza na rzecz powódki A. S. od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. tytułem renty z tytułu zwiększonych potrzeb kwotę 2 850 zł (dwa tysiące osiemset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatną w terminie do 10-ego dnia każdego miesiąca, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat do dnia zapłaty – poczynając od marca 2018 r.;

6. oddala w pozostałym zakresie powództwo o rentę;

7. ustala, że pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. ponosi w stosunku do powódki A. S. odpowiedzialność za przyszłe następstwa wypadku komunikacyjnego z dnia 30 kwietnia 2014 r. i ustala, że pozwany będzie zobowiązany do pokrycia kosztów nabycia przez powódkę dwóch protez kończyny dolnej – tzw. „protezy na co dzień wodoodpornej” oraz tzw. „protezy sportowej”, zapewniających $\frac{3}{4}$ stopień mobilności, z kolanem elektronicznym lub wymiary poszczególnych elementów protezy, przy czym :

a) do zakończenia przez powódkę procesu wzrostu wymiana następować będzie co 12 miesięcy, a wymiana elementów protezy – zgodnie z potrzebami,

b) po zakończeniu procesu wzrostu wymiana następować będzie co 3 lata, a wymiana elementów protezy – zgodnie z potrzebami,

- przy czym każdorazowo konstrukcja protezy, stopień mobilności jaki ma zapewnić oraz konieczność wymiany poszczególnych elementów będzie oceniana przez fizjoterapeutę-protetyka lub inżyniera biomedycznego w pracowni wykonującej daną protezę;

8. znosi między stronami koszty procesu;

9. odstępuje od obciążania powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi;

10. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 25 131,62 zł (dwadzieścia pięć tysięcy sto trzydzieści jeden złotych sześćdziesiąt dwa grosze) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych.

sędzia Radosław Jeznach

Sygn. akt I C 978/18

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 27 marca 2018 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie małoletnia A. S. reprezentowana przez przedstawicieli ustawowych K. K. (1) i T. S., wniosła o:

1. zasądzenie od (...) S.A. na swoją rzecz kwoty 17.192,59 zł tytułem odszkodowania za szkody powstałe pomiędzy 30 kwietnia 2014 r. a 04 czerwca 2015 r. i będące następstwem wypadku komunikacyjnego zaistniałego w miejscowości B., dnia 30 kwietnia 2014 r.; kwoty 64.493,35 zł tytułem odszkodowania za dalsze szkody powstałe po 03 czerwca 2015 r., będące następstwem wypadku wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia doręczenia pozwu stronie pozwanej do dnia zapłaty; kwoty 800.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za cierpienia fizyczne i psychiczne, doznane i wciąż doznawane oraz doznane w przyszłości przez małoletnią A. S., będące skutkiem wypadku komunikacyjnego z dnia 30 kwietnia 2014 r., wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 04 lipca 2015 r. do dnia zapłaty;

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki na podstawie art. 444 § 2 kc renty w wysokości 3.000,00 zł miesięcznie, płatnej do 10-go dnia każdego miesiąca, do rąk jej przedstawicieli ustawowych, a po osiągnięciu pełnoletniości przez powódkę bezpośrednio do jej rąk, w związku ze zwiększeniem się jej potrzeb, na skutek uszkodzenia ciała w wyniku wypadku z 30 kwietnia 2014 r.;

3. ustalenie, że pozwany ponosi odpowiedzialność względem powódki za przyszłe następstwa wypadku komunikacyjnego z 30 kwietnia 2014 r.;

4. zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz kwoty 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 30 kwietnia 2014 r. A. S. przebywała u swojej babci L. K. (1), w jej domu przy ul. (...), pozostając pod jej opieką. Ok. 18:00 małaletnia udała się rowerkiem do swojego domu znajdującego się przy tej samej ulicy, pod numerem 36, w odległości ok. 40 m. W tym czasie małaletnia cały czas znajdowała się pod opieką swojej babci. W trakcie wyjeżdżania z posesji nr (...), znajdując się już na jezdni, małaletnia została uderzona przez motocykl, kierowany przez K. M. (1), zam. w miejscowości S. B., ul. (...), (...)-(...) S.. W chwili zderzenia motocyklista poruszał się niewłaściwą (lewą) stroną jezdni z prędkością 126 km/h (w chwili rozpoczęcia intensywnego hamowania, bezpośrednio przed zderzeniem – 145 km/h), przy prędkości administracyjnie dopuszczonej – 20 km/h. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie (...) K. M. (1) został uznany za winnego spowodowania wypadku z udziałem A. S.. W wyniku wypadku powódka doznała obrażeń ciała w postaci urazowej amputacji kończyny dolnej lewej na poziomie przynasady bliższej podudzia lewego, złamania trzonu kości udowej lewej, złamania kości przyśrodkowej prawej, złamania I kości śródstopia prawego oraz licznych ran i otarć naskórka. Powyższe obrażenia stanowiły ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu oraz ciężkiego kalectwa, w rozumieniu art. 156 § kk. Bezpośrednio po wypadku powódka, wraz z amputowaną kończyną (zabezpieczoną w lodzie), została przetransportowana śmigłowcem Lotniczego Pogotowia (...) do Szpitala (...) w W. przy ul. (...), krwawienie lewej kończyny zostało zatrzymane przez zastosowanie opaski uciskowej. Ze względu na charakter obrażeń odniesionych przez małaletnią niemożliwe było przeprowadzenie replantacji kończyny, ani też „uratowanie” kolana (amputacja urazowa miała miejsce poniżej kolana, kość piszczelowa amputowana ok. 1-2 cm poniższej chrząstki) – kończyna nie nadawała się do wytworzenia kikuta z zachowaniem stawu kolanowego (wyrwany mięsień brzuchaty łydki). Pacjentka przetransportowaniu przez LPR znajdowała się w stanie ogólnym bardzo ciężkim, była pod wpływem tzw. wstrząsu hipowolemicznego. Po przeprowadzeniu niezbędnych czynności przeprowadzona została operacja wytworzenia kikuta na poziomie uda. Pobyt małaletniej w szpitalu trwał do dnia 02 czerwca 2014 r., do dnia 05 maja 2014 r. przebywała ona na oddziale intensywnej terapii, później na oddziale chirurgii urazowo – ortopedycznej. Proces leczenia obejmował nie tylko kończynę lewą, ale również prawą, w której doszło do złamania dwóch kości stopy (zastosowano leczenie poprzez unieruchomienie w longecie gipsowej). W okresie pobytu w szpitalu trwał przede wszystkim proces gojenia wytworzonego kikuta, który przebiegał z powikłaniami – wystąpiła martwica, a ponadto rozpoczęta została rehabilitacja małaletniej. Ponadto zauważono u małaletniej wypadanie włosów. Pionizacja pacjentki nastąpiła z wykorzystaniem kul ortopedycznych. W czasie pobytu A. w szpitalu, znajdowała się ona pod stałą opieką rodziców, a ponadto zarówno sama powódka jak i jej rodzice korzystali z pomocy psychologa. Jeszcze w czasie pobytu powódki w szpitalu ustalono, że będzie ona potrzebować nowoczesnego i specjalistycznego protezowania kończyny dolnej lewej – ze względu na jej wiek, charakter urazu i poziom amputacji kończyny jak również powikłania gojenia kikuta martwicą skóry. Po wypisaniu ze szpitala, małaletnia została skierowana na dalsze leczenie w (...) sp. z o.o., przy ul. (...) w K. – leczenie usprawniające (w okresie między 02 a 18 czerwca 2014 r.). W trakcie pobytu stwierdzono m.in. powikłania związane z gojeniem się kikuta. Należy przy tym zwrócić uwagę, że w trakcie tego pobytu nie stwierdzono skrzywień bocznych kręgosłupa, który miał w tamtym czasie prawidłowe krzywizny fizjologiczne. Następnie zaś małaletnia została skierowana do (...) Centrum Medycznego S.A. w P., gdzie przeprowadzono zabieg operacyjny w związku z niegojącą się raną uda lewego po amputacji. Następnie, ponownie w Centrum (...) małaletnia została wskazana do zaprotegowania ostatecznego i wystawiono wniosek o protezę uda lewego. Następnie w sierpniu 2014 r., małaletnia rozpoczęła rehabilitację w Klinice (...) w miejscowości N.. Ponadto małaletnia korzystała i wciąż korzysta z pomocy innych placówek np. Stowarzyszenia (...), Ośrodka (...) i Niepełnosprawnych im. J. P. II w S., Poradni P. – Pedagogicznej, jak również pomocy protetyka inż. L. K. (2) z L.. Protezę małaletnia otrzymała we wrześniu 2014 r., koszt jej zakupu wyniósł ok. 30.000,00 zł. Dodatkowo małaletnia znajdowała się i znajduje pod stałą opieką psychologa – z Ośrodka (...). Jej sytuacja zdrowotna i życiowa – zaistniała wskutek wypadku z 30 kwietnia 2014 r. miała negatywny wpływ na stan psychiczny dziecka – już w 2015 r. stwierdzono u niej reakcje nerwicowe. Po wypadku u dziecka zaczęły pojawiać się problemy z nauką. A. ma problemy z koncentracją, w nauce potrzebuje stałej pomocy osoby dorosłej, występuje u niej niski poziom motywacji – częstych wzmocnień i zachęt do pracy. Dziecko wymaga dostosowania środowiska zewnętrznego do jego indywidualnych potrzeb - dotyczy to zarówno zniesienia barier architektonicznych, jak i dostosowania stanowiska pracy. Do pracy z dzieckiem Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna wystawiła wskazania dotyczące pracy z dzieckiem – zarówno dla nauczycieli, jak i dla rodziców. W zaleceniach wskazano m.in. konieczność kontynuowania terapii psychologicznej, objęcie dziecko

pomocą psychologiczno – pedagogiczną w szkole i stałą opiekę psychologa, podejmowanie działań mających na celu podnoszenie samooceny dziecka i przeciwdziałanie wykluczeniu z grupy rówieśniczej. Przyjęto ponadto, że małaletnia wymaga kształcenia specjalnego. Ze względu na stan narządu ruchu małaletnia jest osobą całkowicie niesamodzielną, nawet w zakresie podstawowych czynności dnia codziennego. Orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o niepełnosprawności z dnia 24 lipca 2014 r. zmienionym następnie orzeczeniem Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 24 września 2014 r. A. S. została zaliczona do osób niepełnosprawnych ze względu na upośledzenie narządu ruchu. W orzeczeniu przyjęto, że wymaga ona zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie – wg zaleceń specjalistów, zachodzi konieczność stałego współdziałania opiekunka dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji a ponadto, że zachodzi także konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Zaprotezowanie powódki wiązało się z koniecznością ponownego nauczenia się poprawnego stereotypu chodu. Dodatkowym problemem związanym z protezowaniem powódki pozostaje jej wiek. Ze względu z jednej strony na charakter dysfunkcji narządu ruchu, z „normalnego” funkcjonowanie jest bardzo utrudnione. Powyższe wynika z faktu, że małaletnia znajduje się w okresie intensywnego wzrostu – zmieniają się wymiary, proporcje i przede wszystkim masa ciała. Protezowanie jest znacznie łatwiejsze i mniej kosztowne, gdy tryby życia, zdrowie i waga danej osoby są względnie stabilne – niestety w przypadku osoby w wieku A. S. tak nie jest. Okoliczności te w ogromnym stopniu zwiększają potrzeby A. w zakresie zarówno rehabilitacji, jak również serwisowania i wymian protez oraz akcesoriów takich jak leje protezowe czy pończochy silikonowe. W przypadku osoby dorosłej o stabilnej masie ciała wymiana protezy powinna następować co ok. 3-4 lata, w przypadku osoby bardzo jeszcze młodej zalecane są częstsze wymiany. Zalecane są comiesięczne wizyty u protetyka celem regulacji protezy oraz modyfikacji leja protezowego, a ponadto należy pamiętać o odpowiedniej pielęgnacji kikuta. W przypadku osoby młodej celem protezowania jest przede wszystkim maksymalne odzyskanie funkcjonalności organizmu w porównaniu do stany sprzed wypadku. Osoba taka ma przed sobą całe dorosłe życie, a proteza powinna pomóc jej w zachowaniu możliwości i szans życiowych, które ma przed sobą każdy dorosły człowiek. Bezpośrednio po wypadku nie stwierdzono u A. S. problemów ortopedycznych czy wad postawy. Niestety, już po kilku latach od wypadku zaburzenia postawy, wady i skrzywienia kręgosłupa pojawiły się u małaletniej i to pomimo niezwłocznego rozpoczęcia procesu rehabilitacji. U małaletniej zauważalne są zaburzenia w obrębie całej postawy ciała, wynikające a amputacji. Powikłania objawiają się patologicznymi zmianami w obrębie kręgosłupa i miednicy (miednica pochylona w lewo, lewostronne skrzywienie kręgosłupa) – wystąpiła pogłębiona lordoza w odcinku lędźwiowym kręgosłupa oraz skolioza funkcjonalna w odcinku lędźwiowym (pierwotna) i piersiowym (wtórna). Wystąpił ponadto zespół skrzyżowania dolnego, jak również zanik kostny w obrębie kikuta, tj. w głowie i szyjce kości udowej lewej. Skutki wypadku z 30 kwietnia 2014 r. A. S. odczuwać będzie przez całe życie. Proces jej leczenia, rehabilitacji i protezowania będzie miał charakter stały. Do końca życia będzie ona musiała pozostawać pod opieką rehabilitanta i protetyka. Do czasu osiągnięcia pełnej dojrzałości jej organizmu, jego wzrostu oraz zmian związanych z dorastaniem rehabilitacja oraz serwisowanie i wymiany protez będą szczególnie intensywne. W późniejszym okresie wymiany protez następować powinny w odstępach 3-4 letnich, jednak i w tym czasie konieczne będzie uczęszczanie na rehabilitację oraz wizyty u protetyka w celu zapewnienia odpowiedniej sprawności protez i innych niezbędnych akcesoriów. Stabilizacja taka będzie możliwa jednak wyłącznie przy założeniu braku istotnych zmian zdrowotnych oraz zmian masy ciała. Ostatnie nie jest jednak pewne, biorąc pod uwagę, że już na tak wczesnym etapie stwierdzono istotne problemy ortopedyczne, ewidentnie wynikające z utraty lewej nogi, powstałe pomimo intensywnych działań zapobiegawczych. Wskazano, że można zasadnie zakładać, że w kolejnych latach życia sytuacja ulegać będzie stopniowemu pogorszeniu, którego tempo będzie zależało w dużej mierze od intensywności rehabilitacji i jakości stosowanych protez, jak również ich prawidłowego serwisowania. Powyższe będą oczywiście wymagać intensywnego nakładu pracy, dużej ilości poświęconego czasu oraz znacznych środków finansowych. Niemożliwa jest ocena skutków jakie kalectwo, które dotknęło A. będzie miało miejsce w sferze emocjonalnej. Wraz z utratą nogi powódka bezpowrotnie utraciła możliwość uczestniczenia w aktywnościach wymagających sprawności aparatu ruchu. Nie będzie miała ona możliwości wzięcia udziału, w takim zakresie jak jej rówieśnicy, w wyjazdach i imprezach, nie zatańczy na balu studniówkowym, nie będzie mogła uprawiać sportu. Udział w większości aktywności fizycznych będzie dla niej albo całkowicie niemożliwy, albo wymagał będzie ogromnego wysiłku i pomocy ze strony innych osób – i nawet wtedy jej możliwości pozostaną znacznie ograniczone w stosunku do kolegów, koleżanek i innych. Znacznie trudniejsze niż u „zdrowych” osób będzie dla niej zdobywanie wykształcenia,

poszukiwanie pracy, ale także np. partnera życiowego. Nie sposób wręcz przewidzieć jakie dodatkowe przykrości spotkają A. w przyszłości, ale nie można wykluczać szykan i wykluczenia ze strony środowiska rówieśniczego. Także sam fakt skoncentrowania całego życia wokół niekończącego się procesu leczenia i rehabilitacji, kolejnych powikłań ujawniających się z czasem będzie się niewątpliwie wiązał z cierpieniem, od którego A. nigdy do końca nie ucieknie. Opisana sytuacja nie będzie mogła pozostać bez wpływu na jej psychikę i będzie ona potrzebowała pomocy psychologa – prawdopodobnie także w dorosłym życiu. Na koszty związane z maksymalnym zredukowaniem negatywnych konsekwencji utraty lewej nogi składają się koszty zakupu samych protez, zakupu dodatkowych akcesoriów w rodzaju lejów protezowych, pończoch czy sprzętu rehabilitacyjnego, jak również koszty zajęć rehabilitacyjnych, koszty serwisu i napraw protezy, koszty zakupu leków i preparatów, koszty konsultacji psychologicznych, koszty dojazdów – wynikające z faktu, że pokrzywdzona ma bardzo ograniczone możliwości samodzielnego przemieszczania się, jak również wszelkie koszty które w tej chwili trudno jest przewidzieć, takie jak np. dostosowanie pojazdu do obsługi przez osobę niepełnosprawną. W zakresie protezowania trudno jest określić, ile kosztować będzie protezowanie A. w przyszłości. W dużej mierze zależy to od jakości zastosowanej protezy, jej zaawansowania technicznego. Ogólną zasadą jest przy tym, że im większe możliwości daje proteza (w zakresie przywracania sprawności utraconej kończyny) tym jest ona kosztowniejsza i bardziej kosztowne jest jej utrzymanie). Nowoczesne protezy z tzw. kolaniem elektronicznym kosztują ok. 200.000,00 zł. Dodatkowo, zakładać można również wzrost cen protez w latach kolejnych w miarę rozwoju technologii stosowanych w protetyce. Kolejnym czynnikiem mającym wpływ na koszty protezowania jest sama częstotliwość wymian protez. Nowoczesna proteza ulega stopniowemu zużyciu. Nadto wraz ze zmianami w układzie ruchu osoby protezowanej, w tym związanymi z rozwojem fizycznym oraz zmianami masy ciała używana po pewnym czasie przestaje być adekwatna do potrzeb danej osoby i wymaga wymiany, co dotyczy powódki z uwagi na młody wiek. Należy pamiętać także o kosztach serwisowania protezy, których nie obejmuje gwarancja, gdyż są to przeważnie koszty związane z naturalnym użytkowaniem się sprzętu. Niemalże są także koszty zakupu innych akcesoriów, takich jak specjalistyczne silikonowe pończochy (wymieniane dwa razy w roku) - koszt jednej pończochy to ok. 800 euro, czy specjalistyczny lej protezowy – kosztujący ok. 2000 euro za sztukę. Wyżej wymienione części także zużywają się w naturalny sposób, czego nie obejmuje gwarancja. Uwzględnić należy także wydatki związane z zakupem sprzętu potrzebnego do rehabilitacji. Należy nadmienić, że z biegiem czasu i rozwojem fizycznym małoletniej także i ten sprzęt będzie wymagał wymiany i uzupełnienia. Powódka stale uczestniczy w zajęciach z pedagogiem i psychologiem – w Ośrodku (...) w S.. Po wypadku stwierdzono u małoletniej objawy nerwicowe i subdepresyjne, zaburzenia koncentracji, pojawiły się trudności szkolne – stąd stała opieka pedagoga i psychologa jest dla niej niezbędna. Koszt jednej konsultacji psychologicznej to ok. 120,00 – 150,00 zł, zaś pedagogicznej to ok. 50 – 60 zł. Ponadto A. regularnie uczęszcza na zajęcia rehabilitacyjne do Kliniki (...) w miejscowości N., koło S.. Koszty rehabilitacji kształtują się rozmaicie – w zależności od rodzaju i intensywności zajęć, w których uczestniczy małoletnia oraz przeprowadzanych zabiegów. Pojedyncza wizyta u ortopedy to wydatek rzędu ok. 150,00 zł, podczas gdy rehabilitacja ambulatoryjna do wydatek rzędu ok. 800 – 1000 zł. W przypadku codziennego uczęszczania małoletniej na zajęcia rehabilitacyjne do ww. kliniki miesięczny koszt wyniósłby ok. 3.200,00 zł, jak zaś wskazał rehabilitant w swojej opinii – absolutne minimum, jeśli chodzi o częstotliwość zajęć z rehabilitantem, to 3 dni w tygodniu. Dodatkowo powódka uczestniczy w turnusach rehabilitacyjnych – koszt jednego turnusu to ok. 3.300,00 – 3.800,00 zł. Ze względu na zalecenia małoletnia uczestniczy w zajęciach na basenie oraz na siłowni, koszt miesięcznego abonamentu na basen i siłownię to po ok. 100,00 zł miesięcznie. Do powyższego doliczyć należy konsultacje ortopedyczne (150,00 zł za konsultację) czy wysokospecjalistyczne badania (np. badania stawów, kości, mięśni i ścięgien to wydatek rzędu 800,00 zł). Powódka jest osobą niesamodzielną i wymagającą stałej opieki ze strony innych osób. Ze względu na charakter urazu nie ma ona możliwości np. samodzielnego uczęszczania do szkoły. Jednocześnie sama szkoła, do której A. uczęszcza, nie organizuje transportu dla uczniów, co wiąże się z koniecznością każdorazowego dowodzenia małoletniej do szkoły. Odległość pomiędzy domem rodzinnym a szkołą wynosi ok. 2,5 km, konieczne jest przywożenie dziecka do szkoły i odwożenie do domu po zakończeniu zajęć. Dojazd w dwie strony na konsultacje psychologiczne lub pedagogiczne, to dystans ok. 24 km. Podróż w dwie strony do ww. Kliniki (...) to ok. 36-38 km. Odległość pomiędzy miejscem zamieszkania małoletniej a siedzibą protetyka to ok. 320 km + 40 zł tytułem opłaty za korzystanie z autostrady (doliczyć można także koszty noclegu w przypadku konsultacji trwających więcej niż jeden dzień). Dojazd na basen lub siłownię to odległość ok. 40 km w dwie strony. Dojazd na turnus rehabilitacyjny w Z. to ok. 1.800 km + ok. 60 zł za korzystanie z autostrady. Wyjazd do W. na zabiegi w dwie strony – 160 km. Doliczyć można także inne, jednorazowe

wyjazdy takie jak np. konsultacje protetyka w P.. Jeżeli chodzi o częstotliwość ww. wyjazdów, to wskazano, że w okresie pomiędzy czerwcem 2015 r. a początkiem listopada 2017 r. ich liczba przedstawiała się następująco:

- 446 razy dziecko było zawożone i przywożone ze szkoły;
- 190 razy dziecko uczestniczyło w rehabilitacji w Klinice (...);
- 23 razy uczestniczyło w konsultacjach w Ośrodku (...) w S.;
- 9 razy rodzice, wraz z dzieckiem, uczestniczyli w konsultacjach z protetykiem w L.;
- 61 razy małaletnia uczestniczyła w zajęciach na basenie lub siłowni;
- 2-krotnie uczestniczyła w turnusie rehabilitacyjnym w Z..

Koszt zakupu paliwa na ww. wyjazdy wyniósł w ww. okresie kwotę ok. 9.579,00 zł. Dowożąc małaletnią rodzice korzystali z trzech samochodów: F. (...), V. (...) oraz V. (...). Zaznaczono, że chodzi wyłącznie o koszty paliwa potrzebnego, by umożliwić dziecku uczestnictwo w zajęciach szkolnych, zajęciach i turnusach rehabilitacyjnych, opiekę psychologiczną – pedagogiczną czy prawidłowe funkcjonowanie protezy – należy przy tym pamiętać, że koszty dojazdów wykraczają poza koszty samego zakupu paliwa. Nie da się przewidzieć, jak koszty dojazdów będą się kształtowały w przyszłości, można jednak zasadnie przypuszczać, że ze względu na konieczność dożywotniego leczenia, rehabilitacji, serwisowania protezy oraz wysokie prawdopodobieństwo powstawania kolejnych powikłań powiązanych z utratą nogi, koszty te będą utrzymywać się przynajmniej na tym samym poziomie. Pojazd sprawcy w dniu wypadku objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. Przedstawiciele ustawowi małaletniej pismem z 29 kwietnia 2015 r. dokonali zgłoszenia szkody na osobie wraz z wezwaniem do zapłaty kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia, wezwaniem do uznania przez ubezpieczyciela odpowiedzialności na przyszłość za skutki zdarzenia z dnia 30 kwietnia 2014 r. oraz wezwaniem do zapłaty na rzecz małaletniej kwoty 2.000,00 zł tytułem renty na zwiększone potrzeby związane z leczeniem, rehabilitacją oraz koniecznością dalszej opieki. W dniu 13 sierpnia 2015 r. pozwany postanowił przyznać powódce odszkodowanie w wysokości 209.358,42 zł. Przyznane odszkodowanie składało się z uznanych przez pozwanego roszczeń: kosztów leczenia (30.816,96 zł), kosztów opieki (2.160,00 zł), zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę (220.000,00 zł), odszkodowania za zniszczone lub uszkodzone rzeczy osobiste/przedmioty (899,02 zł), kosztów przejazdów (7.822,05 zł). W sumie wysokość uznanych roszczeń wyniosła 261.698,03 zł, jednak kwota ta została pomniejszona o 52.339,61 zł tytułem przyczynienia się przez poszkodowaną do powstania szkody – przyczynienie się ustalono na 20%, w takim zakresie pomniejszając wysokość uznanych roszczeń. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia ubezpieczyciela wskazano m.in., że przyznane kwoty ustalono w odniesieniu do kosztów leczenia, na podstawie złożonych faktur – a w odniesieniu do kosztów przejazdu, na podstawie średniego spalania ilości przejechanych kilometrów oraz średniego spalania. W ocenie pozwanego przyczynienie się powódki do powstania szkody polegać miało na włączeniu się przez nią do ruchu bez zachowania szczególnej ostrożności; zakład ubezpieczeń wskazał, że powódka otrzymała także kwotę 4.560,00 zł z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dzieci, młodzieży i personelu w szklach i innych zakładach oraz przyznano na jej rzecz od sprawcy wypadku wyrokiem w postępowaniu karnym kwotę 50.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Na dochodzoną pozewem kwotę składają się ostatecznie :

1. kwota 64.493,35 zł, tytułem odszkodowania za skutki wypadku z 30 kwietnia 2014 r., pomiędzy datą 04 czerwca 2015 r. a listopadem 2017 r.; wysokość tej kwoty stanowi sumę poniższych :

a. kwoty 42.702,38 zł tytułem wydatków poniesionych na leczenie, badania, rehabilitację, zajęcia dodatkowe na basenie, siłowni, pomoc psychologiczną i pedagogiczną, turnusy rehabilitacyjne z noclegami, usługi pocztowe i poligraficzne, zakup rowerka rehabilitacyjnego, zakup nowego leja protezowego – w okresie pomiędzy złożeniem dokumentacji w postępowaniu likwidacyjnym, na podstawie której ustalone zostało odszkodowanie (czerwiec 2015), a listopadem 2017 r.

b. kwoty 21.790,97 zł tytułem zwrotu wydatków za dojazdy w okresie pomiędzy 04 czerwca 2015 r., a 03 listopada 2017 r., obliczonej wg zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie

ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy; wskazana należność dotyczy kosztów dojazdu w dalszym okresie – od daty do której roszczenia uznał ubezpieczyciel (04 czerwca 2015 r.) W tym okresie w celach związanych z leczeniem, rehabilitacją, pomocą pedagogiczną i psychologiczną, dojazdami do szkoły, na turnusy rehabilitacyjne, na konsultacje protetyczne i ortopedyczne, serwisowaniem protezy, zajęciami dodatkowymi jak basen czy siłownia pokonane zostało 26072 km. Także i ten dystans pokonywany był z wykorzystaniem trzech samochodów osobowych, w których pojemność skokowa silnika każdego z nich przekracza 900 cm³. Iloczyn ilości przejechanych kilometrów oraz stawki wynoszącej, zgodnie z rozporządzeniem 0,8358 zł stanowi powyższą kwotę;

2. kwota 17.192,59 zł tytułem odszkodowania za skutki wypadku z 30 kwietnia 2014 r., powstałe pomiędzy datą wypadku a złożeniem dokumentów na podstawie których ubezpieczyciel wydał decyzję o przyznaniu ubezpieczenia, tj. pomiędzy 30 kwietnia 2014 r. a 10 czerwca 2015 r., na którą składają się :

a. kwota 6.775,19 zł tytułem niezasadnie pomniejszonej kwoty odszkodowania za koszty leczenia małoletniej, koszty opieki oraz wartości zniszczonego mienia. Powyższa kwota odpowiada różnicy pomiędzy wysokością uznanych przez ubezpieczyciela roszczeń z tytułu wymienionych szkód, a wysokością tychże po pomniejszeniu o 20% (tj. o wartość pomniejszenia wynikającą z przyjętego przez ubezpieczyciela przyczynienia się do powstania szkody). Suma należności odszkodowawczych z tytułu kosztów leczenia, kosztów opieki i wartości utraconego mienia (rowerka dziecięcego), wg ustaleń przyjętych w decyzji ubezpieczyciela to 33.875,98 zł zaś suma samych należności po pomniejszeniu o 20% to 27.100,78 zł;

b. kwota 10.417,40 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdów w okresie pomiędzy datą wypadku z dnia 30 kwietnia 2014 r. a datą 04 czerwca 2015 r. Kwota ta stanowi różnicę pomiędzy kosztami dojazdów w ww. okresie, z wykorzystaniem pojazdów o pojemności skokowej silnika przekraczającej 900 m³, obliczonymi wg zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, a kwotą odszkodowania za koszty dojazdów przyznaną przez ubezpieczyciela (przy uwzględnieniu 20% pomniejszenia). Różnica powyższa wynika z odjęcia od kwoty 16.675,04 zł (19951 km x stawka za 1 km wg rozporządzenia wynosząca 0,8358 zł) kwoty 6257,64 zł (tj. wypłaconej przez ubezpieczyciela). Przy obliczaniu uwzględniono liczbę przejechanych kilometrów 19951 km, fakt pokonania tego dystansu samochodami osobowymi o pojemności sokowej silnika przekraczającej 900 m³ oraz stawki wskazanej w rozporządzeniu;

3. kwoty 800.000,00 zł tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia za doznaną przez małoletnią krzywdę. Powyższa kwota obejmuje także należność w wysokości 44.000,00 zł uznaną przez ubezpieczyciela w postępowaniu likwidacyjnym, a stanowiącą 20% pomniejszenie uznanego zadośćuczynienia z tytułu rzekomego przyczynienia się A. S. do powstania szkody. W przekonaniu strony powodowej charakter doznanego uszczerbku na zdrowiu oraz rozmiar cierpień, których małoletnia już doznała i których niewątpliwie dozna w przyszłości uzasadnia przyjęcie, że uzyskane dotychczas zadośćuczynienie nie odpowiada skali krzywdy, która dotknęła małoletnią i uzasadnia przyznanie dodatkowego zadośćuczynienia. Ponadto strona powodowa kwestionuje pomniejszenie uznanego zadośćuczynienia o ww. 44.000,00 zł.

Dochodzona renta wynika z oczywistego zdaniem strony powodowej zwiększenia się potrzeb małoletniej. Niewątpliwie w przyszłości będzie można mówić także o zmniejszeniu widoków powodzenia na przyszłość i częściowej utracie zdolności do wykonywania pracy zarobkowej. Wysokość dochodzonej renty – 3.000,00 zł miesięcznie wynika ze średnich stałych wydatków w skali miesiąca i przedstawia się według strony powodowej następująco :

- średnie miesięczne koszty dojazdów związanych z niepełnosprawnością małoletniej, jej leczeniem, rehabilitacją, zajęciami dodatkowymi, konsultacjami, badaniami, turnusami rehabilitacyjnymi oraz opieką psychologiczno-pedagogiczną wynoszą ok. 750,00 zł miesięcznie. Powyższą kwotę ustalono przy uwzględnieniu ww. kosztów dojazdów w okresie od 04 czerwca 2015 – 03 listopada 2017 r. W okresie tym (29 miesięcy) koszt dojazdów wyniósł, jak

wskazano, kwotę 21.790,97 zł – iloraz tej kwoty oraz liczby miesięcy wynosi ok. 750,00 zł. Wymaga podkreślenia, że ww. okres jest reprezentatywny biorąc pod uwagę częściowe ustabilizowanie sytuacji życiowej i zdrowotnej powódki;

- średnie miesięczne wydatki z tytułu leczenia, badań, rehabilitacji, zajęć dodatkowych, pomoc psychologiczną i pedagogiczną, turnusy rehabilitacyjne z noclegami, usługi pocztowe i poligraficzne (celem pozyskania finansowania dla małoletniej), zakup rowerka rehabilitacyjnego wyniósł w ww. okresie ok. 28.000,00 zł, co przy uwzględnieniu liczby miesięcy (29) oznacza średnią miesięczną kwotę wydatków rzędu 900-1000 zł.

- jak wynika z opinii protetyka inż. L. K. (2) na cykliczne wydatki związane z protezowaniem małoletniej składają się m.in. koszty zakupu specjalnych pończoch silikonowych oraz leja protezowego (pozostałe koszty takie jak konsultacje protetyczne wraz z dojazdami zostały uwzględnione powyżej, nie uwzględniono kosztów zakupu samych protez). Kosz zakupu jednej pończochy (np. pończochy (...) Dermo OSI (...)) to wydatek rzędu 800 euro, wymiana takiej pończochy powinna następować ok. 2 razy w roku. Raz w roku powinien podlegać wymianie także lej protezowy – koszt zakupu takiego leja to ok. 2000 euro. Biorąc to pod uwagę, można przyjąć, że średni roczny koszt protezowania to ok. 3.600,00 euro. Przyjmując średni kurs euro na kwotę 4,15 zł, średni roczny koszt protezowania to ok. 15.000,00 zł, czyli ok. 1.200,00-1.300,00 zł miesięcznie. Wskazano, że na podstawie treści decyzji ubezpieczyciela z dnia 13 sierpnia 2005 r. nie sposób jest ustalić na czym dokładnie ubezpieczyciel oparł swoje ustalenia i na czym miało polegać niewłaściwe zachowanie małoletniej (prócz dosyć ogólnego stwierdzenia, że nie zachowała ona szczególnej ostrożności przy włączaniu się do ruchu).

W uzasadnieniu pozwu podkreślono, że przyczyny i przebieg wypadku z dnia 30 kwietnia 2014 r. były już przedmiotem badania biegłego z zakresu kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków A. P., który nie stwierdził jakiegokolwiek przyczynienia się do wypadku ze strony małoletniej – w szczególności brak było zastrzeżeń co do techniki i taktyki jazdy A. S.. W tejże opinii biegły jako przyczynę wypadku uznał „rażąco nieprawidłowe zachowanie kierującego motocyklem H. (...) K. M. (1)”. Nie można w związku z tym uznać, że powódka w jakimkolwiek stopniu przyczyniła się do powstania szkody. W chwili wypadku powódka znajdowała się pod opieką osoby dorosłej, tj. swojej babci L. K. (1) – nie można więc przyjąć, że poruszała się samodzielnie. Mając na względzie powyższe zdaniem strony powodowej należy uznać, że nie było podstaw do pomniejszenia kwoty uznanych przez ubezpieczyciela roszczeń, w związku z czym zasadne jest dochodzenie :

- w ramach roszczenia o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę także kwoty 44.000,00 zł, tj. kwoty którą ubezpieczyciel pomniejszył uznaną kwotę zadośćuczynienia

- w ramach roszczeń odszkodowawczych za okres od 30 kwietnia 2014 r. do 04 czerwca 2015 r., kwoty 6.775,19 zł – tj. kwoty stanowiącej 20 procent uznanych roszczeń z tytułu kosztów leczenia małoletniej, kosztów opieki oraz wartości zniszczonego mienia, o którą te uznane roszczenia zostały pomniejszone, oraz kwoty 10.417,40 zł tj. niewypłaconych kosztów dojazdu w ww. okresie wraz z kwotą o którą ubezpieczyciel pomniejszył uznane koszty dojazdów.

Jako podstawę prawną roszczenia o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku na przyszłość wskazano art. 189 kpc – zdaniem strony powodowej zadośćuczynienie, odszkodowanie i renta nie zrekompensują w pełni faktycznie doznanych szkód przez powódkę, albowiem konsekwencje zdarzenia odczuwać będzie ona przez całe życie, a skutki i następstwa są trudne do przewidzenia, także w sferze zdrowia psychicznego; zważyć też zdaniem strony powodowej należy na rozwój technologiczny i możliwość stosowania w przyszłości coraz doskonalszych protez.

W uzasadnieniu pozwu podkreślono, że odpowiedzialność pozwanego zakładu ubezpieczeń nie budzi wątpliwości, zaś sam przebieg zdarzenia i odpowiedzialność sprawcy wypadku są bezsporne w świetle wyroku Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 22 czerwca 2015 r.; K. M. (1) w chwili wypadku był dzierżycielem ubezpieczonego pojazdu, który przekazany został przez właścicieli celem dokonania naprawy. W chwili wypadku motocykl objęty był ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej udzielonym przez (...) SA zgodnie z polisą (...).

Strona powoda dochodzi także zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie w wysokości ustawowej, od następujących kwot i dat :

1. od kwoty 17.192,59 zł od dnia 04 lipca 2015 r., tj. pierwszego dnia po upływie 14 dni od dnia, w którym stronie pozwanej zostało doręczone pismo pełnomocnika w postępowaniu likwidacyjnym z dnia 10 czerwca 2015 r., do dnia zapłaty. W dniu 19 czerwca zostało ubezpieczycielowi doręczone pismo pełnomocnika A. S. z dnia 10 czerwca 2015 r., wraz z załącznikami – dokumentacją dotyczącą poniesionych kosztów. 14-ty dzień po tym dniu wypada zaś 03 lipca 2015 r., tak więc ww. roszczenie stało się wymagalne dnia 04 lipca 2015 r. i począwszy od tego dnia naliczeniu podlegają odsetki;

2. od kwoty 64.493,35 zł od dnia doręczenia pozwu po stronie pozwanej, do dnia zapłaty. Wymaga podkreślenia, że kwota powyższa dotyczy okresu pomiędzy przedłożeniem ubezpieczycielowi dokumentacji, na podstawie której orzekł, a złożeniem niniejszego pozwu;

3. od kwoty 800.000,00 zł od dnia 04 lipca 2015 r. tj. 14 dni od dnia, w którym stronie pozwanej doręczone zostało pismo pełnomocnika w postępowaniu likwidacyjnym z 10 czerwca 2015 r., do dnia zapłaty. Podobnie jak wyżej, w dacie tej ubezpieczyciel dysponował już dokumentacją wystarczającą do orzeczenia o zadośćuczynieniu. Zasadne w związku z tym jest przyjęcie, że dalsze, ponad przyznaną kwotę zadośćuczynienie wymagalne stało się w ww. dacie.

Postanowieniem z dnia 30 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Płocku.

W odpowiedzi na pozew wniesionej 11 lipca 2018 r. (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podniesiono, że roszczenie o zadośćuczynienie w kwocie 800.000,00 zł jest znacznie zawyżone i kwestionowane przez pozwanego w zakresie wysokości. Pozwany przyznał tytułem zadośćuczynienia kwotę 220.000,00 zł. Powódka żąda dopłaty 800.000,00 zł, ponad świadczenie już zrealizowane przez pozwanego. Zdaniem pozwanego przyznane i wypłacone zadośćuczynienie jest adekwatne, biorąc pod uwagę rozmiar doznanej krzywdy, w tym charakter doznanych obrażeń w przedmiotowym wypadku, związane z tym nasilenie cierpień fizycznych i psychicznych, leczenie, wiek poszkodowanej, trwały uszczerbek na zdrowiu ustalony przez komisję lekarską oraz stopień przyczynienia poszkodowanej w wysokości 20%. Odnosząc się do żądania zwrotu pomniejszonych o ustalony stopień przyczynienia kosztów leczenia, kosztów opieki i wartości zniszczonego mienia w kwocie 6.775,19 zł pozwany podnosi, że przyznane z tego tytułu decyzją z dnia 12 sierpnia 2015 r. kwoty są adekwatne i zostały pomniejszone zasadnie, z uwzględnieniem przyjętego przez (...) S.A. stopnia przyczynienia się poszkodowanej do zdarzenia. Roszczenie o odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów dojazdów w kwotach 21.790,97 zł oraz 10.417,40 zł jest niedostatecznie udowodnione przez powódkę. Żąda ona ustalenia wysokości odszkodowania z tego tytułu w oparciu o stawki za km przebiegu na podstawie Rozporządzenia dla pracowników używających pojazdów niebędących własnością pracodawcy do celów służbowych. Rozporządzenie w niniejszej sprawie o charakterze odszkodowawczym z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy nie ma zastosowania. Określa ono metodę zwrotu pracownikowi kosztów podróży służbowej w postaci zryczałtowanej. Obowiązkiem powoda jest wykazanie wielkości rzeczywiście doznanej szkody, a nie szkody o charakterze ryczałtowym. Tymczasem powódka nie wykazała ani nie udowodniła, jakie faktycznie poniosła koszty przejazdów. Roszczenie o rentę jest w całości kwestionowane przez pozwanego, również w zakresie wysokości. Powód winien wykazać nie tylko utratę zdrowia, lecz rzeczywiste zwiększenie swych potrzeb jako następstwa wywołania uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Pozwany kwestionuje to roszczenia wskazując przy tym również na okoliczności związane z zakresem przyczynienia. Powództwo o rentę wymaga udowodnienia. Pozwany wnosil również o oddalenie powództwa w zakresie żądania ustalenia odpowiedzialności na przyszłość. Strona powodowa nie udowodniła swojego roszczenia. Pozwany przyjął 20% stopień przyczynienia mając na uwadze fakt, że poszkodowana włączyła się do ruchu na ul. (...) bez zachowania szczególnej ostrożności. Okoliczności te uzasadniają przyjęcie 20% przyczynienia za brak należytej staranności w zakresie nadzoru nad osobą małoletnią. Pozwany kwestionuje również powództwo w zakresie żądanych ustawowych odsetek. Z uwagi na brak jednoznacznych kryteriów zasądzania zadośćuczynienia, jego uznaniowość i pozostawienie tej kwestii do decyzji sądu przemawia za tym, by odsetki były zasądzane od daty prawomocnego orzeczenia przez Sąd, jako chwili jednoznacznego określenia wysokości

świadczeń. Zadośćuczynienie nie należy się poszkodowanemu już z chwilą doznania krzywdy, ponieważ stanowi ono instytucję prawa sędziowskiego. Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę nie jest automatyczną konsekwencją wyrządzenia szkody na osobie. To sąd decyduje, czy osobie, której szkoda została wyrządzona, w kontekście całokształtu okoliczności faktycznych danego przypadku należy się odszkodowanie i w jakiej wysokości. Dopóki nie został wydany wyrok przyznający zadośćuczynienie poszkodowanemu nie można mówić o obowiązku zapłaty przez (...) S.A. W takim przypadku ubezpieczyciel nie może znajdować się w opóźnieniu z płatnością odsetek do czasu uprawomocnienia się wyroku przyznającego świadczenie.

W piśmie z dnia 16 lipca 2020 r. powódka zmodyfikowała powództwo i wniosła w zakresie punktu 1b pozwu o zasądzenie dalszej kwoty w wysokości 20.279,11 zł tytułem odszkodowania za dalsze szkody powstałe po 04 czerwca 2015 r., a będące następstwem wypadku opisanego w pkt 1a petitum pozwu, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od następujących dat i kwot wymagalności do dnia zapłaty; w zakresie pkt 2 petitum pozwu – renty w wysokości 3.000,00 zł miesięcznie, płatnej do dnia 10-ego każdego miesiąca do rąk jej przedstawicielki ustawowych, a po osiągnięciu pełnoletniości przez powódkę bezpośrednio do jej rąk, waloryzowanej corocznie o wskaźnik waloryzacji ogłoszony w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w związku ze zwiększeniem się potrzeb powódki, na skutek uszkodzenia ciała w wyniku wypadku z 30 kwietnia 2014 r., opisanego w pkt 1a petitum pozwu; w zakresie pkt 3 petitum pozwu – tj. w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego za przyszłe następstwa wypadku komunikacyjnego z dnia 30 kwietnia 2014 r. – poprzez ustalenie, że pozwany będzie zobowiązany do pokrycia kosztów nabycia przez powódkę dwóch protez kończyny dolnej, tzw. protezy na co dzień wodoodpornej oraz protezy sportowej zapewniających $\frac{3}{4}$ stopień mobilności, z kolanem elektronicznym lub wymiany poszczególnych elementów protezy – do zakończenia przez powódkę procesu wzrostu – wymiana protezy co 12 miesięcy; po zakończeniu procesu wzrostu – wymiana protezy co 3 lata.

W piśmie procesowym z dnia 31 lipca 2020 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa, w tym w części rozszerzonej. Odnośnie rozszerzonego powództwa wskazał, że w zakresie odszkodowania w wysokości 20.279,11 zł przedłożone faktury wymagają szczegółowej analizy co do zasadności, jak i wysokości. Z ostrożności procesowej pozwany kwestionuje to roszczenie. W zakresie żądania renty w wysokości 3.000,00 zł miesięcznie corocznie waloryzowanej pozwany podtrzymał dotychczas wyrażone stanowisko. Podtrzymał swoje stanowisko w zakresie przyczynienia. Wskazał, że średnie miesięczne koszty dojazdów są nie do ustalenia na przyszłość. Koszty powinny być żądane i zwracane na bieżąco w zależności od rzeczywiście poniesionych wydatków i przedłożonych faktur. Potrzeby rehabilitacji i dojazdów z tym związanych będą ulegały zmianom. Podobnie kwestia związana z kontynuacją nauki w szkole i dostosowaniem do rynku pracy. Można ustalać realnie więcej rehabilitacji w ramach NFZ. Podobnie średnie miesięczne wydatki z tytułu leczenia, badań, rehabilitacji, zajęć dodatkowych, pomocy psychologicznej, pedagogicznej, turnusów rehabilitacyjnych, usług pocztowych, zakupu rowerka. Zgodnie z opinią biegłego do zakończenia wzrostu kostnego powódka wymaga stałej rehabilitacji zarówno kończyn dolnych, jak i tułowia, na stałe będzie potrzebna rehabilitacja wzmocnienia kikutu. W przypadku kosztów usług pocztowych, to jak wynika z zeznań poniesione koszty w wysokości ok. 40.000,00 zł skutkują zbiórką wyższej kwoty ok. 70.000,00 zł. Koszty protezowania, mając przy tym na uwadze opinie biegłego są trudne do określenia w przyszłości. Należy złożyć faktury, które będą mogły być refundowane na każdym etapie protezowania. Żądany średni koszt protezowania 1.200,00 – 1.300,00 zł miesięcznie pokrywa się z obecnie zgłoszony, żądaniem zakupu dwóch protez, wymiany poszczególnych elementów protezy. W zakresie roszczenia o zobowiązanie pozwanego do pokrycia kosztów nabycia przez powódkę dwóch protez z kolanem elektronicznym i następnie wymiany ich co 12 miesięcy, a po zakończeniu okresu wzrostu co 3 lata – pozwany zakwestionował żądanie. Koszty protezowania, wymiany zgodnie ze wzrostem, napraw, zużycia protezy są nie do określenia na obecnym etapie i w przyszłości. Konieczne jest przedłożenie faktur celem ich uzasadnionej refundacji. Nie można z góry określić, że proteza będzie wymagała wymiany co 12 miesięcy, czy co 3 lata. Powódka określiła wartość przedmiotu sporu na koszt zakupu dwóch protez z kolanem elektronicznym. Pozwany wskazał na opinię biegłego protetyka podnosząc, że protezy elektroniczne są dedykowane dla osób dorosłych, dla dzieci i młodzieży zaleca się konstrukcje pneumatyczne lub hydrauliczne i bardziej proste, aby wyeliminować ryzyko uszkodzenia i częstszej wymiany. Biegły wskazał, że kontrola protezy powinna być w cyklu 6-12 miesięcznym, aż

do ukończenia okresu wzrostu, co nie uzasadnia żądania wymiany protezy co 12 miesięcy, a wymiany poszczególnych jej elementów w różnych okresach, w zależności od potrzeb. Nieuzasadnione jest żądanie w przyszłości zobowiązania pozwanego co do refundacji zakupu dwóch protez co 3 lata. Trudno określić rodzaj zaprotegowania w przyszłości, jak i częstotliwość jej wymiany. Po osiągnięciu dojrzałości biegły wskazał na różne możliwości protezowania, w tym połączenia protez do jednej wymienianej co 6 lat, do wskazuje również, że takie zobowiązanie na obecnym etapie nie ma uzasadnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 kwietnia 2014 r. w miejscowości B., woj. (...), K. M. (1) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując motocyklem marki H. (...) o nr rej. (...), jadąc lewą częścią jezdni ulicy (...) z prędkością około 145 km/h, która nie zapewniała i panowania nad pojazdem, znacznie przekraczając w ten sposób dopuszczalną prędkość ograniczoną administracyjnie na tym odcinku drogi do 20 km/h, jednocześnie nie dostosowując prędkości do panujących warunków, w tym oślepiającego działania promieni słonecznych, co ograniczało widoczność na drodze, doprowadził do zderzenia kierowanego przez siebie pojazdu z jadącą z przeciwka i znajdującą się na lewej dla jego kierunku ruchu części jezdni, rowerzystką A. S., w wyniku czego A. S. doznała obrażeń ciała w postaci urazowej amputacji kończyny dolnej lewej na poziomie przynasady bliższej podudzia lewego, złamania trzonu kości udowej lewej, złamania kości przyśrodkowej prawej, złamania I kości śródstopia prawego oraz licznych ran i otarć naskórka, które to obrażenia spowodowały ciężki uszczerbek na zdrowiu w/w pokrzywdzonej w postaci ciężkiego kalectwa oraz choroby realnie zagrażającej życiu. K. M. (1) wyrokiem Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie (...) został uznany za winnego popełnienia w/w czynu, a także został orzeczony wobec niego środek karny w postaci zadośćuczynienia za doznaną krzywdę – poprzez zapłatę na rzecz przedstawicieli ustawowych małoletniej pokrzywdzonej A. K. K. i T. S. – kwoty 50.000,00 zł (wyrok k. 188-189).

Motocykl marki H. (...) o nr rej. (...) – stanowiący własność Z. R. i P. R. - kierowany w dniu wypadku przez K. M. (1) objęty był ubezpieczeniem OC – umowę zawarto z (...) S.A. z siedzibą w W.; istnienie ochrony ubezpieczeniowej stwierdzono polisą nr (...) (okoliczność bezsporna).

A. S. w chwili wypadku miała niespełna 8 lat, była uczennicą II klasy szkoły podstawowej. Bezpośrednio po wypadku została przetransportowana na Oddział Intensywnej Terapii w Szpitalu (...) w W. przy ul. (...). Przy przyjęciu stan ogólny powódki był bardzo ciężki, rozpoznano u niej wstrząs urazowy, urazową amputację kończyny dolnej lewej, ostrą niewydolność oddechową oraz przeprowadzono zabieg opracowania kikuta (k. karta leczenia k. 53-55). W dniu 05 maja 2014 r. została przeniesiona do Oddziału Ortopedycznego celem dalszego leczenia i zdiagnozowano wówczas złamanie trzonu i kości śródstopia prawego bez przemieszczenia. Pobyt małoletniej w szpitalu trwał do dnia 02 czerwca 2014 r. (k. 98). Następnie w okresie od 02 czerwca 2014 r. do 18 czerwca 2014 r. przebywała ona w (...) Centrum (...) na Oddziela (...) dla (...) w K., przy ul. (...), gdzie rozpoznano stan po amputacji urazowej uda lewego i niezagojoną ranę szczytu kikuta oraz zastosowano usprawnianie i opatrywano kikuta lewego (k. 101). Od 19 czerwca 2014 r. do 23 czerwca 2014 r. dziewczynka przebywała w (...) Centrum Medycznym w P., gdzie rozpoznano u niej stan po amputacji urazowej uda lewego oraz ranę ziarninującą i zastosowano oczyszczenie rany i plastykę płatową (karta informacyjna k. 107). W dniach od 03 sierpnia 2014 r. do 14 sierpnia 2018 r. dziewczynka była leczona w Klinice (...) w N., gdzie rozpoznano u niej stan amputacji urazowej kończyny dolnej lewej na wysokości uda lewego i przykurcz kikuta lewego i zastosowano ćwiczenia czynno-bierne, ćwiczenia czynne z oporem, ćwiczenia z piłkami i taśmami terapeutycznymi, masaż klasyczny, masaż wirowy, laseroterapię prysznicową i zalecono kontynuację wyuczonych ćwiczeń (karta informacyjna k. 140). Od połowy sierpnia 2014 r. małoletnia została objęta 3 razy w tygodniu rehabilitacją w ośrodku (...) w S., obejmującą fizykoterapię, kinezyterapię oraz masaż kikuta oraz blizny pooperacyjnej, zastosowano rehabilitację ruchową z uwzględnieniem ćwiczeń i formowania kikuta oraz naukę chodu w protezie (k.116-117). W okresie od 22 lutego 2015 r. do 05 marca 2015 r. oraz od 10 maja 2015 do 22 maja 2015, od 06 listopada 2016 r. do 18 listopada 2016 r., od 20 listopada 2016 do 02 grudnia 2016 r., od 22 stycznia 2017 r. do 3 lutego 2017 r., od 16 lipca 2017 r. do 28 lipca 2017 r. ponownie przebywała w Klinice (...) na turnusie ambulatoryjnym, gdzie kontynuowała proces terapeutyczny (karta informacyjna k. 141, 142, historia choroby k.152-153, k. 154-155, k.

156-157, k. 158-159). Małoletnia odbywała również konsultacje protetyczne celem serwisowania oraz napraw protezy w Zakładzie (...) w L. (k. 143 -150).

Stan fizyczny A. S. jest stabilny, nie ma przewlekłych schorzeń, natomiast stopień niepełnosprawności jest duży ze względu na brak kończyny i brak szans na poprawę tego stanu; dziecko porusza się na zaprotegowanym kikucie uda lewego, wzorzec chodu jest nieprawidłowy, miednica ustawa się asymetrycznie wyżej po lewej stronie w pozycji siedzącej i leżącej – nieprawidłowości w tym zakresie wiążą się z utrwaloną deformacją kręgosłupa. Stan zdrowia dziecka nie ulegnie zmianie ze względu na nieodwracalne skutki wypadku. Do osiągnięcia zakończenia wzrostu kostnego A. S. wymaga stałej rehabilitacji zarówno kończyn dolnych, jak i tułowia w celu zapobieżenia deformacji kręgosłupa i wczesnym zmianom zwyrodnieniowym; stale będzie potrzebna rehabilitacja i wzmacnianie kikuta, który przy braku ćwiczeń ustawia się w zgięciu i odwiedzeniu, co pogorszy chód nawet przy dobrym i funkcjonalnym zaprotegowaniu. Wymiana protezy musi być dostosowana do rozwoju dziecka i zmieniających się potrzeb, np. w związku z aktywizacją zawodową i społeczną (opinia biegłego ortopedy k. 659-666).

Obecnie A. S. posiada jedną protezę uda, w której zastosowano elementu z kilku poprzednich protez; aktualnie proteza nie zapewnia stopnia mobilności adekwatnego do potrzeb i możliwości dziecka – mimo, iż w okresie od 2014 do 2017 r. była odpowiednio dobrana i dopasowana. Z uwagi na wzrost i masę ciała dziecka oraz sprawność ruchową, stosować należy obecnie elementy protetyczne z poziomu mobilności 3-4 dla osób dorosłych; średni miesięczny koszt eksploatacji, konserwacji i utrzymania protezy (w tym wymiana leja, linera i zakup pończoch) wynosi około 1 300 zł (opinia biegłego fizjoterapeuty (k. 712 i n.).

A. S. od sierpnia 2014 r. objęta jest opieką psychologiczną oraz pedagogiczną; miała problemy z odnalezieniem się w grupie rówieśniczej po wypadku, odreagowywała emocje w domu (zeznania świadka K. M.-O.). Wskutek wypadku u dziecka występują zaburzenia o charakterze depresyjno-lękowym, ma ono trudności w odtwarzaniu materiału, problemy w zakresie planowania, uwagi i koncentracji; stan emocjonalny i psychiczny powódki, a także pogorszenie funkcji poznawczych wiąże się bezpośrednio z przebyтым wypadkiem oraz chorobą; dziewczynka ma duże trudności w akceptacji aktualnego stanu zdrowia oraz przystosowaniu się do ograniczeń wynikających z choroby; dziewczynka ma szansę na poprawę samopoczucia, funkcjonowania oraz jakości życia osobistego, społecznego, możliwości zawodowych i pasji; wskazane jest podjęcie konsultacji z lekarzem psychiatrą, ewentualnie także leczenie farmakologiczne, konsultacje z psychologiem i kontynuowanie psychoterapii celem uporania się z zaburzeniami jakości snu, a także w redukcji lęku (opinia biegłego psychologa k. 668 – 674). Zdarzenie z dnia 30 kwietnia 2014 r. i jego konsekwencje spowodowały u dziecka wystąpienie objawów nerwicowych o typie zaburzeń stresowych pourazowych, wymagających systematycznych, intensywnych działań psychoterapeutycznych (opinia biegłego lekarza psychiatry k. 743-765).

Małoletnia A. S. reprezentowana przez swoich przedstawicieli ustawowych K. K. (1) i T. S. pismem z dnia 29 kwietnia 2015 r. zgłosiła (...) SA do likwidacji szkody, wnosząc o przyznanie na jej rzecz łącznej kwoty 1.500.000,000 zł , na którą składać się miało odszkodowanie za uszczerbek na zdrowiu zaistniały w dniu 30 kwietnia 2014 r. w kwocie 1.000.000,000 zł oraz zadośćuczynienie za doznane cierpienia fizyczne i psychiczne w kwocie 500.000,00 zł; nadto wniosła o uznanie odpowiedzialności na przyszłość za skutki zdarzenia z dnia 30 kwietnia 2014 r. oraz o przyznanie renty w kwocie 2.000,00 zł miesięcznie z uwagi na zwiększone potrzeby związane z leczeniem i rehabilitacją oraz koniecznością zapewnienia dalszej opieki (pismo k. 190-194). W wyniku przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego (...) SA przyznał na rzecz A. S. :

- kwotę 4.560,00 zł z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dzieci, -młodzieży i personelu w szkołach i innych zakładach (świadczenie za 57% trwałego uszczerbku);
- kwotę 261.698,03 zł tytułem odszkodowania, pomniejszoną o 20% stopnia przyczynienia się poszkodowanej do szkody, tj. kwotę 209.358,42 zł, a w tym: koszty leczenia (30.816,96 zł), koszty opieki (2.160,00 zł), zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę (220.000,00 zł), zniszczone lub uszkodzone rzeczy osobiste (899,02 zł), koszty przejazdów (7.822,05 zł) (k. 200-201).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie wyżej wskazanych dokumentów oraz opinii biegłych z zakresu ortopedii traumatologii (k. 659-666), psychologii (k. 668-674), fizjoterapii protetyki (k. 712-733, opinia uzupełniająca k. 794-800), psychiatrii (k. 743-765), zeznań świadków: L. K. (2) (00:18:51-00:35:36 rozprawy z 28 września 2018r.), M. S. (00:36:30-00:56:21 rozprawy z 28 września 2018r.), J. K. (00:56:38-01:06:25 rozprawy z 28 września 2018r.), L. K. (1) (01:06:40-01:14:14 rozprawy z 28 września 2018r.), K. M. (1) (01:15:13-01:19:36 rozprawy z 28 września 2018r.), K. O. (00:03:15-00:28:43 rozprawy z 14 grudnia 2018r.) zeznań przesłuchiowanych w charakterze strony za powódkę K. S. (00:04:22-00:36:58 rozprawy z 21 listopada 2018r.; 00:07:07-00:25:13 rozprawy z dnia 17 lipca 2020r.) oraz T. S. (00:37:34-01:07:21 rozprawy z 21 listopada 2018r.).

Nie budzą zastrzeżeń co do wiarygodności zeznania przesłuchiowanych w charakterze strony przedstawicieli ustawowych powódki i świadków. Dokumenty oraz opinie pisemne przywołane w części uzasadnienia obejmującej ustalenie stanu faktycznego stanowią wiarygodny materiał dowodowy. Opinie biegłych stanowią fundamentalny dowód w zakresie ustalenia stanu zdrowia powódki, niezbędnych działań usprawniających oraz wymogów dotyczących protezowania. Jak wynika z opinii biegłego S. J., wskazane jest zapewnienie powódce w istocie trzech protez, z różnym przeznaczeniem : kąpielowej i do pływania, co codziennego użytku oraz do biegania; elementy protez podlegają wydłużeniu co 6 miesięcy, stopa (a także liner i lej) wymianie podlega co 12-18 miesięcy; biegły wskazał, że przegub kolanowy w protezie codziennej powinien być sterowany przez jednostkę pneumatyczną lub hydrauliczną, ewentualnie wspomagany mikroprocesorowo po zakończeniu okresu wzrostu – przy czym wskazane jest wczesne zaopatrzenie w protezę z elektronicznym kolaniem, ponieważ amputowani na poziomie uda obciążają zdrową nogę i stawy nie tylko przy chodzeniu, ale głównie przy siadaniu i wstawaniu (kikut z protezą jest wówczas odciążany „w powietrzu”); jedynie kolana sterowane elektronicznie pozwalają na kontrolowane siadanie i równomierne obciążanie obydwu kończyn dolnych; kolano elektroniczne zabezpiecza ponadto przed upadkiem i potknięciem, zmniejsza codzienny wydatek przy poruszaniu się o protezie – takie kolano można lepiej i obiektywniej wyregulować, adaptuje się do specyfiki chodu, co wpływa na eliminowanie mikrourazów i przeciążeń kręgosłupa przy chodzeniu; biegły wskazał, że jedynie kwestie ekonomiczne przemawiają za stosowaniem tego rodzaju rozwiązań wobec osób dorosłych – intensywne użytkowanie systemu przez dzieci prowadzi do zwiększenia ryzyka uszkodzeń i częstszych wymian kosztownego systemu.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do zasady w zakresie sformułowanych roszczeń pieniężnych; w całości uwzględniono roszczenie dotyczące ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki zdarzenia wywołującego szkodę.

Zgodnie z art. 444 § 1 zd. 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty; w takim wypadku sąd może również przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 § 1 kc). Zgodnie z art. 436 § 1 kc w zw. z art. 435 § 1 kc samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności – gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny. Możliwość przypisania odpowiedzialności odszkodowawczej osobie kierującej pojazdem mechanicznym (a także podmiotowi odpowiadającemu równolegle na podstawie umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej) warunkowana jest co do zasady samym faktem wystąpienia zdarzenia wywołującego szkodę – mowa jest w tym przypadku o odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, czyli niezależnej od winy osoby, z której zachowaniem przyczynowo związana jest szkoda : samo wystąpienie szkody oznacza powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej. Odpowiedzialność ta nie ma jednak charakteru absolutnego – ustawa przewiduje bowiem okoliczności wyłączające w określonych sytuacjach odpowiedzialność; w szczególności ustalenie, że do zdarzenia wywołującego szkodę doszło z wyłącznej winy poszkodowanego, zwalnia osobę co do zasady odpowiadającą na zasadzie ryzyka. W przypadku powstania szkody w związku z ruchem pojazdu mechanicznego zwolnienie się od odpowiedzialności na zasadzie ryzyka wymaga ustalenia,

że wypadek spowodowany został skutkiem działania siły wyższej, z wyłącznej winy poszkodowanego lub osoby trzeciej – przesłanka „wyłącznej winy poszkodowanego” w istocie oznacza konieczność przesądzenia również, iż „sprawca” szkody nie ponosi żadnej winy.

Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony, przy czym uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (art. 822 §§ 1 i 4 kc). Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych – Dz. U. z 2013 r., poz. 392 t.j.). Pozwany nie zakwestionował co do zasady swojej odpowiedzialności z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – w szczególności nie zakwestionowano odpowiedzialności posiadacza pojazdu objętego ochroną ubezpieczeniową na zasadzie ryzyka (art. 415 kc w zw. z art. 436 § 1 kc); w sprawie niniejszej odpowiedzialność pozwanego pozostaje bezsporna, została uznana zarówno w toku postępowania likwidacyjnego, jak i postępowania rozpoznawczego. W sprawie niniejszej kwestia winy sprawcy wypadku drogowego – osoby objętej ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej gwarantowanej przez pozwanego – nie była istotna z uwagi na charakter odpowiedzialności na zasadzie ryzyka. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia, wypłacając określone świadczenia na etapie likwidacji szkody; bezspornym pozostaje, że osoba kierująca pojazdem w chwili zaistnienia zdarzenia wywołującego szkodę – wywodząc swoje uprawnienie do korzystania z pojazdu z faktu udostępnienia go przez właścicieli – korzystała z ochrony ubezpieczeniowej zapewnianej w związku z zawarciem przez właścicieli pojazdu umowy ubezpieczenia OC.

Zgodnie z art. 362 kc jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza stopnia winy obu stron. O tym, czy obowiązek naprawienia szkody należy zmniejszyć ze względu na przyczynienie się, a jeżeli tak - w jakim stopniu należy to uczynić, decyduje sąd w procesie sędziowskiego wymiaru odszkodowania w granicach wyznaczonych przez art. 362 kc. Decyzja o obniżeniu odszkodowania jest uprawnieniem sądu, a rozważenie wszystkich okoliczności in casu, w wyniku oceny konkretnej i indywidualizowanej - jest jego powinnością. Do okoliczności, o których mowa w art. 362 kc, zaliczają się - między innymi - wina lub nieprawidłowość zachowania poszkodowanego, porównanie stopnia winy obu stron, rozmiar doznanej krzywdy i ewentualne szczególne okoliczności danego przypadku, a więc zarówno czynniki subiektywne, jak i obiektywne. Samo przyczynienie ma charakter obiektywny, a elementy subiektywne mają znaczenie dopiero na etapie „miarkowania” odszkodowania. Natomiast porównanie stopnia winy stron, jak również sytuacja, w której tylko sprawcy można winę przypisać, mają niewątpliwie istotne znaczenie przy określaniu ewentualnego „odpowiedniego” zmniejszenia obowiązku odszkodowawczego (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 czerwca 2013 r., I ACa 129/13, lex nr 1349948). W sprawie niniejszej pozwany nie wykazał okoliczności uzasadniających uwzględnienie przyczynienia się poszkodowanej do zaistnienia zdarzenia wywołującego szkodę w jakimkolwiek zakresie – w szczególności opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych uzyskana w toku postępowania karnego prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Żyrardowie (k. 505-516) jednoznacznie wskazuje na nadmierną prędkość pojazdu jako przyczynę zdarzenia – biegły nie wskazał w żadnym wypadku na nieprawidłowość zachowania się rowerzystki; ponadto już tylko w świetle zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania stwierdzić należy, iż porównanie stopnia winy (potwierdzonej wyrokiem karnym) motocyklisty poruszającego się z prędkością około 150 km/h przy ograniczeniu prędkości na danym odcinku do 20 km/h i ewentualnego zawinienia małoletniej rowerzystki, skutkować musi wykluczeniem jakiegokolwiek miarkowania odpowiedzialności majątkowej z uwagi na pomijalny stopień przyczynienia się rowerzystki do wystąpienia zdarzenia.

Oceniając, jaka suma jest odpowiednia tytułem zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną doznaniem przez powoda uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia należy mieć na uwadze, iż kompensata majątkowa ma na celu przezwyciężenie przykrych doznań - służyć temu ma nie tylko udzielenie pokrzywdzonemu należytej satysfakcji moralnej w postaci

uznania jego krzywdy na przykład wyrokiem sądu, ale także zobowiązanie do świadczenia pieniężnego, które umożliwi pełniejsze zaspokojenie potrzeb i pragnień pokrzywdzonego. Zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać pewną ekonomicznie odczuwalną wartość – wysokość ta jednak nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach. Jednocześnie jednak powołanie się na potrzebę utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 22 lutego 2012 r., I ACa 65/12); kryterium „przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa” ma charakter pomocniczy w aspekcie realizacji zasady sprawiedliwości społecznej (tak wyrok SN z 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10, OSNP 2012/5-6/66). W żadnym razie ustalony stopień utraty zdrowia nie jest równoznaczny z rozmiarem krzywdy i wielkością należnego zadośćuczynienia (por. wyrok SN z 5 października 2005 r., I PK 47/05, Mon. Pr. Pr. 2006, nr 4, s. 208); przy oznaczeniu zakresu wyrządzonej krzywdy za konieczne uważa się uwzględnienie : rodzaju naruszonego dobra, zakresu (natężenie i czas trwania) naruszenia, trwałości skutków naruszenia i stopnia ich uciążliwości (por. np. wyrok SN z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509). Również okoliczności indywidualne, związane z pokrzywdzonym, powinny zostać uwzględnione przy zastosowaniu zobiektywizowanych kryteriów oceny (np. sytuacja rodzinna, wiek pokrzywdzonego - por. np. wyrok SN z 22 czerwca 2005 r., III CK 392/04, LEX nr 177203; wyrok SN z 22 sierpnia 1977 r., II CR 266/77, LEX nr 7980). Wpływ na odczuwanie dyskomfortu, zwłaszcza związanego z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, może mieć sytuacja majątkowa pokrzywdzonego, wyznaczając poziom wydatków konsumpcyjnych, mogących zrównoważyć mu doznane cierpienia (por. wyrok SN z 22 czerwca 2005 r., III CK 392/04, LEX nr 177203). Stwierdzenie krzywdy w konkretnym przypadku powinno uwzględniać obiektywne kryteria oceny fizycznych i psychicznych następstw danego zdarzenia (por. wyrok SN z 14 kwietnia 1990 r., II CR 42/80, LEX nr 8225).

Uwzględniając wyżej przytoczone kryteria przy poszanowaniu kompensacyjnego charakteru roszczenia opartego o art. 445 § 1 kc i dyrektywy utrzymania zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, Sąd w sprawie niniejszej ocenił, iż żądana łącznie tytułem zadośćuczynienia kwota 800 000,00 zł jest nadmiernie wygórowana. Zdaniem Sądu funkcję kompensacyjną w sposób właściwy spełnia świadczenie pieniężne w łącznej kwocie 600 000 zł – przy czym wobec faktu, iż na rzecz powódki wypłacono w postępowaniu likwidacyjnym kwotę 176 000 zł (przyznano 220 000 zł, pomniejszając tę kwotę o 20% rzekomego przyczynienia), zasądzeniu z tego tytułu podlegała dalsza kwota 424 000 zł. Do wysokości świadczenia zasądzonego tytułem środka karnego (50 000 zł) ustalić należało współodpowiedzialność sprawcy szkody i zakładu ubezpieczeń według zasad solidarności nieprawidłowej (in solidum).

Kwota 600 000 zł przedstawia obiektywnie dla powódki ekonomicznie odczuwalną wartość, nie jest również rażąco wygórowana i nie prowadzi do nieuzasadnionego przysporzenia w jej majątku – jak się zdaje uwzględnia również przesłankę przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa w konkretnych uwarunkowaniach dotyczących A. S.; jak wskazano wyżej, zindywidualizowana sytuacja życiowa i majątkowa osoby dochodzącej roszczeń z tytułu zadośćuczynienia powinna być brana pod uwagę przez sąd jako prawnie relewantna dla ustalenia wysokości pieniężnej kompensaty doznanych krzywd. Bezspornym pozostaje, iż powódka przeżywała cierpienia fizyczne, odczuwając ból oraz dyskomfort związany z przebywaniem w placówkach medycznych (liczne konsultacje medyczne, badania, zabieg operacyjny, turnusy), a następnie uzależnieniem od opieki osób trzecich w okresach po hospitalizacjach. Powódka doświadczył cierpienia fizycznego w postaci bólu po wypadku, a także później w toku zabiegów medycznych, czy rehabilitacji. Sąd ustalając zakres zadośćuczynienia miał przede wszystkim na uwadze fakt, iż następstwa wypadku wywołały u powódki bardzo poważne i szerokie negatywne konsekwencje, we wszystkich wymiarach i sferach jej funkcjonowania, w zasadzie o nieodwracalnych skutkach. Utrata kończyny dolnej według Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania, odpowiada jedynie 70% trwałego uszczerbku na zdrowiu – jednak na kanwie niniejszej sprawy w jaskrawy sposób widać zawodność automatycznego przeliczania zakresu procentowego uszczerbku na wysokość zadośćuczynienia pieniężnego. Powódka doznała trwałego oszpecenia ciała, utraciła trwale sprawność fizyczną i możliwość normalnego poruszania się, utrata kończyny skutkuje pogorszeniem się nie tylko

jakości dalszego życia, ale też szeroko wpływa na stan zdrowia powódki w wymiarze somatycznym (dysfunkcje miednicy, kręgosłupa, nadmierne obciążanie zdrowej kończyny) oraz psychicznym. Stwierdzić należy, że wypadek zaważył na całym dalszym życiu i funkcjonowaniu powódki, wiążąc się nie tylko z dysfunkcją fizyczną, ale i wpływając na ogólny dobrostan powódki, determinując na przyszłość możliwość samorealizacji, samoakceptacji, powodując konieczność korzystania z różnych form rehabilitacji i usprawniania, wpływając na kwestię kontaktów społecznych, realizacji planów; faktyczne i pełne skutki utraty kończyny nie są możliwe do przewidzenia, choćby w wymiarze życia osobistego i rodzinnego powódki. Przy określeniu wysokości zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę młody wiek powódki (zgodnie z orzecznictwem i dorobkiem nauki prawa przyjmuje się, że młody wiek osoby poszkodowanej jest czynnikiem wpływającym na zwiększenie zakresu szkody niemajątkowej), z drugiej jednak strony młody wiek pozwala zakładać możliwie pełną regenerację organizmu oraz zaadaptowanie się do określonych okoliczności faktycznych. Wysokość przyznanego zadośćuczynienia oceniona powinna być jako znaczna – kwota 600 000 zł nierzadko odpowiada w obecnych uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych dorobkowi majątkowemu całego życia; kwota taka pozwala na zakup nieruchomości zabudowanej domem w okolicach obecnego miejsca zamieszkania powódki, mieszkania w W. – nie mówiąc o lokalach mieszkalnych w innych częściach kraju. Już w tym miejscu podkreślić należy także w kontekście wysokości zadośćuczynienia, że ustalenie odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku na przyszłość w powiązaniu do zapewnienia określonej jakości i parametrów protez, z założenia wpływać ma na maksymalne zmniejszenie krzywdy po stronie powódki, właśnie poprzez zagwarantowanie sprzętu protetycznego pozwalającego na możliwie pełne zniwelowanie odczuwalnych skutków amputacji; innymi słowy mówiąc, ustalony zakres odpowiedzialności pozwanego „na przyszłość” związany z dostępem powódki do sprzętu protetycznego o określonych parametrach, wpływa na ocenę rozmiaru odczuwanej przez powódkę krzywdy, bilansując w pewnym przynajmniej stopniu zakres krzywdy. Nie sposób pominąć wreszcie i tego, że osoby niepełnosprawne nie muszą w obecnych uwarunkowaniach społeczno-kulturowych czuć się „gorsze”, wraz z postępowaniem cywilizacyjnym daje się wyraźnie zauważyć trend polegający na pełnieniu przez osoby niepełnosprawne ważnych ról społecznych i satysfakcjonującym funkcjonowaniu takich osób we wszystkich wymiarach życia; doświadczenie pokazuje, że osoby o niepełnosprawności adekwatnej do ułomności powódki, mogą mieć udane życie zarówno na płaszczyźnie zawodowej, jak i osobistej – prawdopodobnie istotne znaczenie może mieć tu zapewnienie właściwej opieki w zakresie zdrowia psychicznego, czemu służyć ma także przyznana renta. Z tych względów przyjęto, że pomimo niewątpliwie dramatycznych i nieodwracalnych następstw wypadku, żądane przez stronę powodową zadośćuczynienie byłoby jednak nadmiernie wygórowane – zdarzają się wszak przypadki dotyczące zdrowia o znacznie drastyczniejszych następstwach, które uzasadniają przyznanie zadośćuczynienia w większym wymiarze.

Odnośnie roszczeń o charakterze odszkodowawczym, zasądzono na rzecz powódki następujące kwoty

d) 12 488,15 zł; kwota ta dotyczy roszczeń odszkodowawczych za okres do 04 czerwca 2015 r. i stanowi dopłatę do wysokości świadczeń uznanych w toku postępowania likwidacyjnego; Sąd ustalił, że bezzasadnie zakład ubezpieczeń dokonał obniżenia przyznaných świadczeń o 20% z tytułu rzekomego przyczynienia; na ustaloną sumę składa się kwota 6 775,19 zł w zakresie wydatków faktycznie uznanych w postępowaniu likwidacyjnym, po wyeliminowaniu przyczyniania, oraz kwota 5 712,96 zł stanowiąca dopłatę do poniesionych kosztów dojazdów : Sąd uznał za rzetelne zestawienie przejazdów przedstawione przez stronę pozwaną, z którego wynika, że w związku z leczeniem, rehabilitacją i konsultacjami przejechano odległość 19 951 km – jednocześnie zastosowano stawkę kilometrową 0,60 zł, co daje kwotę 11 970,60 zł; ponieważ w toku postępowania likwidacyjnego wypłacono z tego tytułu kwotę 6 257,64 zł, do dopłaty pozostaje kwota 5 712,96 zł;

e) 46 084,20 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 11 lipca 2018 r. do dnia zapłaty; kwota ta dotyczy roszczeń odszkodowawczych za okres od 04 czerwca 2015 r. do listopada 2017 r., niezgłoszonych w toku postępowania likwidacyjnego; zasadność roszczenia wykazana została załączonymi fakturami (k. 161, k. 211-248) – przedstawione rachunki co do zasady wskazują na dokonanie zakupów związanych z leczeniem i rehabilitacją dziecka (zakup sprzętu, opłacenie zajęć usprawniających, konsultacji i terapii) : nie uwzględniono wszak rachunków dotyczących zakupu znaczków (k. 219 - kwota 7 000 zł , k. 222 - kwota 93,50 zł, k. 231 - kwota 4 000 zł) i usługi poligraficznej (k. 217, kwota 580 zł) oraz pobytu w hotelu w K. (k. 213, kwota 199 zł) uznając, iż wydatki związane z

organizowaniem zbiorów publicznych na pokrycie kosztów leczenia i rehabilitacji nie stanowią wydatków niezbędnych – a co więcej, prowadzą do uzyskania świadczeń wykraczających poza odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń; łącznie uznano faktury i rachunki do kwoty 30 441 zł, doliczając kwotę 15 643,20 zł z tytułu dojazdów (suma kilometrów 26 072 zł, stawka kilometrowa 0,60 zł); odsetki od w/w kwoty zasądzono poczynając od 21 dnia od chwili doręczenia pozwu (co nastąpiło 20 czerwca 2018 r.);

f) kwotę 17 896,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty; kwota ta dotyczy roszczeń odszkodowawczych sformułowanych w piśmie rozszerzającym powództwo – uwzględniono wyłącznie udokumentowane rachunki wydatki na zakup protezy modularnej uda (14 796 zł, k. 808) i barierki do rehabilitacji ze stali nierdzewnej (3 100 zł, k. 814); pozostałe wydatki związane z leczeniem, rehabilitacją i dojazdami objęte zostały świadczeniem rentowym przyznanym poczynając od marca 2018 r.; odsetki przyznano od 14 dnia licząc od doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo.

Wyjaśnić należy, iż przyjęto za rzetelne zestawienie załączone do pozwu (k. 162-184) zawierające szczegółowe dane co do długości przebytych tras oraz ich celu; oczywistym jest, że dokument ten ma charakter dokumentu prywatnego, aczkolwiek w świetle pozostałego materiału dowodowego (zeznania rodziców i świadków) zestawienie uznać należy za wiarygodne – nie wydaje się, aby było ono sporządzone wyłącznie dla potrzeb niniejszego procesu. Odnośnie przyjętej stawki kilometrowej, to uznano, że należy ukształtować ją poniżej stawki maksymalnej wynikającej z przytoczonego przez stronę powodową Rozporządzenia Ministra Infrastruktury; Sąd oszacował, że średni koszt przejazdu kilometra może wynosić 0,60 zł, zaś ustalanie faktycznych kosztów przejazdów w oparciu o przedstawione rachunki ze stacji paliw w powiązaniu ze średnim spalaniem, może prowadzić do przekłamania ustaleń i nie jest miarodajne. Wyjaśnić należy, że zarówno w zakresie świadczeń odszkodowawczych, jak i świadczenia rentowego, zasadne wydaje się w sprawie niniejszej odwołanie do dyspozycji art. 322 kpc – nie jest bowiem możliwe ściśle wyliczenie szkód majątkowych doznanych przez powódkę oraz wydatków uzasadnionych w kontekście ustalenia zakresu renty z tytułu zwiększonych potrzeb. Opierając się na doświadczeniu życiowym i biorąc pod uwagę całokształt sprawy oraz stan zdrowia A. S. zastosowano zatem dyspozycję art. 322 kpc, zgodnie z którym jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe, nader utrudnione lub oczywiście niecelowe, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Sąd podziela pogląd, zgodnie z którym także zadośćuczynienie przysługuje z odsetkami od dnia opóźnienia, czyli wezwania do zapłaty, a nie od dnia jego zasądzenia (np. teza 2 wyroku SN z 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10, OSNP 2012/5-6/66) – stąd jako datę początkową należności odsetkowej przyjąć należało wskazany przez powódkę dzień wymagalności roszczenia zgłoszonego ubezpieczycielowi.

Podstawą żądania powódki w zakresie renty jest art. 444 § 2 kc, zgodnie z którym jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Uprawniony do renty jest każdy poszkodowany, a więc również ten, który nie utracił zdolności do pracy zarobkowej. To świadczenie ma na celu pokrycie stałych, powtarzających się wydatków, których ponoszenie związane jest z leczeniem poszkodowanego, jego specjalnym odżywianiem, koniecznością dojazdów do specjalistów, w tym na rehabilitację, także lepszymi środkami transportu (może więc np. chodzić o pokrycie kosztów przejazdu specjalnym pojazdem przystosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych, najmowanych np. kilka razy w tygodniu). Ta renta ma również pokryć szkodę przyszlą związaną z koniecznością korzystania z odpłatnej pomocy osób trzecich (np. pielęgniarki), ale także zapewnienia poszkodowanemu innych zajęć (np. koszty rehabilitacji, pobytu w sanatorium itp.). Można zatem powiedzieć, że ta renta stanowi „przedłużenie” świadczenia, którego celem jest rekompensata kosztów wynikłych z doznania szkody na osobie. Ostatecznie zasądzono na rzecz powódki A. S. od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. tytułem renty z tytułu zwiększonych potrzeb kwotę 2 850 zł, poczynając od marca 2018 r. (data wniesienia pozwu). Niewątpliwie skutkiem wypadku jest zwiększenie się potrzeb powódki, wyrażające się w konieczności ponoszenia kosztów utrzymania i konserwacji protezy (1 300 zł w przeliczeniu na miesiąc – wymiana leja, zakup pończoch, bez rozkładania kosztów zakupu protezy, zgodnie z opinią biegłego k. 717), kosztów dojazdów na

rehabilitację i turnusy rehabilitacyjne (z uwzględnionych przez Sąd zestawień sporządzonych przez stronę powodową, z uwzględnieniem przyjętej stawki kilometrowej 0,60 zł wynika średni miesięczny koszt wydatków związanych z dojazdami w wysokości około 550 zł) oraz kosztów rehabilitacji (fizjoterapia – 400 zł, psychoterapia – 400 zł, turnusy rehabilitacyjne średnio miesięcznie co najmniej 200 zł; łącznie około 1 000 zł). Tym samym szacunkowy średni koszt niezbędnych wydatków związanych ze skutkami wypadku wynosi 2 850 zł miesięcznie, co powinno odpowiadać wysokości należnego świadczenia rentowego.

W ocenie Sądu w świetle opinii biegłych zasadnym było uwzględnienie żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku na przyszłość. Z treści w zasadzie wszystkich opinii wynika, że istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia dalszych negatywnych następstw w sferze zdrowotnej powódki wynikających z doznanego uszczerbku na zdrowiu. W ramach roszczenia o ustalenie przychylić należało się do żądań sformułowanych w piśmie rozszerzającym powództwo w zakresie ustalenia zasad partycypowania (...) SA w kosztach wymiany akcesoriów protezycznych; ustalono, że odpowiedzialność pozwanego dotyczy zapewnienia powódce środków pozwalających na pokrycie kosztów nabycia przez powódkę dwóch protez kończyny dolnej – tzw. „protezy na co dzień wodoodpornej” oraz tzw. „protezy sportowej”, zapewniających 3-4 stopień mobilności, z kolanem elektronicznym lub wymianę poszczególnych elementów protezy, przy czym do zakończenia przez powódkę procesu wzrostu wymiana następować będzie co 12 miesięcy, a wymiana elementów protezy – zgodnie z potrzebami, zaś po zakończeniu procesu wzrostu wymiana następować będzie co 3 lata, a wymiana elementów protezy – zgodnie z potrzebami, przy czym każdorazowo konstrukcja protezy, stopień mobilności jaki ma zapewnić oraz konieczność wymiany poszczególnych elementów będzie oceniana przez fizjoterapeutę-protezyka lub inżyniera biomedycznego w pracowni wykonującej daną protezę. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego przyjąć należało, iż roszczenie o ustalenie sformułowane w piśmie rozszerzającym powództwo zasługiwało w całości na uwzględnienie : punktem wyjścia jest tutaj założenie, że pozwany ponosi pełną odpowiedzialność za skutki wypadku, a zatem powinien w możliwie maksymalnie realnie osiągalny sposób doprowadzić do wyrównania doznanej szkody i krzywdy – w okolicznościach faktycznych sprawy powinien zatem zapewnić powódce dostęp do możliwie najlepszych rozwiązań technicznych, pozwalających na uzyskanie maksymalnej sprawności i osiągnięcie maksymalnego komfortu użytkowania protez. Istotnym pozostaje niezwłoczne zapewnienie takich protez i rozwiązań technicznych w kontekście uchronienia dziecka od negatywnych następstw stosowania rozwiązań uzasadnionych tylko ekonomicznie. Jak wynika z opinii biegłego fizjoterapeuty, proteza z kolanem elektronicznym jest jak najbardziej dostępna na rynku polskim, koszty jej zakupu w swej wysokości nie szokują; kolano elektroniczne szybciej zużywa się przy użytkowaniu przez dziecko, jednak okoliczność ta nie powinna determinować pozbawienia powódki możliwości korzystania z tego rozwiązania, które gwarantuje równomierne obciążanie obu kończyn dolnych przy chodzeniu, siadaniu i wstawaniu. Podkreślić należy, iż faza wzrostu trwa do 16-17 roku życia – a zatem w istocie pozostało niewiele czasu na zapewnienie powódce możliwości płynnego dostosowywania sprzętu protezycznego do potrzeb związanych ze zmianą parametrów ciała (powódka urodziła się w (...) r.). Częstotliwość zmian protez czy ich elementów określona została przez biegłego; dodatkowo celowość i zakres zmian ma zostać każdorazowo poddawana ocenie fachowca – co w istocie chroni pozwanego przed ewentualnymi nieuzasadnionymi żądaniami wymiany sprzętu ze strony powódki.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 100 kpc, znosząc wzajemnie koszty procesu między stronami w związku z faktem częściowego jedynie uwzględnienia powództwa. Odstąpiono od obciążania powódki dalszymi kosztami sądowymi ją obciążającymi (powódka uiściła tytułem opłat łącznie 21 014 zł oraz tytułem zaliczki 3 000 zł), obciążając z kolei pozwanego takimi kosztami w stosunku, w jakim powódka utrzymała się ze swoimi roszczeniami : poniesione zostały wydatki związane z należnościami świadków (70 zł) oraz wynagrodzeniem biegłych (4 900,59 zł, 1 733,21 zł i 1 720,72 zł); pozwanego obciąża opłata od świadczeń uwzględnionych przez Sąd (łącna kwota 482 573 zł, w tym roczna wysokość renty 34 200 zł i wartość roszczenia o ustalenie 5 000 zł) w wysokości 24 129 zł, a także część pozostałych do rozliczenia wydatków związane z uzyskaniem opinii biegłych – do ściągnięcia po uwzględnieniu wpłaconych zaliczek pozostała kwota 3 633,80 zł oraz należność przyznana świadkowi : połowa tych wydatków obciąża pozwanego, co po uwzględnieniu niewykorzystanej części zaliczki (779,28 zł) daje kwotę 1 002,62 zł – łącznie ściągnięciu od (...) SA na rzecz Skarbu Państwa podlega zatem kwota 25 131,62 zł.

sędzia Radosław Jeznach

zarządzenie : odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron informując, iż został przedłużony termin do sporządzenia uzasadnienia na podstawie art. 369 § 1¹ kpc.